

'פלמ"ח'

יצאה מלה ספציה (איטליה) ב- 11 בספטמבר 1946, כשעל סיפונה 414 מעפילים. 180 מעפילים התווספו מהספינה אלברטינה כ- 250 מייל מחופי הארץ. ב- 22 בספטמבר מול ראש הנקרה נצטווה הספינה לעצור ע"י משחתת בריטית. הבריטים התיזו מים ואילו המעפילים השיבו ביידוי אבנים (שהוכנו מראש).

100 חיילים בריטים עלו על הספינה. התפתח עימות אלים והייתה זו הפעם הראשונה מאז מלה"ע השנייה שהבריטים הפעילו נשק חם כנגד אוניית מעפילים. מספר מעפילים נפצעו ואחד נהרג. הספינה נגררה לחיפה והמעפילים גורשו לקפריסין.

מפרט טכני

שמות קודמים	Adriana Ariella
שנת בניה	1901
סוג כלי השייט	דו תרנית עשויה עץ, מיועדת לשיט חופים.
תפוסה	300 טון.
הנעה	מנוע דיזל Ansaldo 250 כ"ס
מהירות	8 קשרים

רכש והכנה

הרוכש	עדה סרני ומשה רבינוביץ, בתחילת 1946.
מקום הרכישה	איטליה, ויה רג'יו (Viareggio).
גילוי בריטי בשלב זה	אין סימנים לכך.
צוות ההכנה	אברהם זכאי וצוות מקומי.
ארגון הספינה להעפלה	נבנתה קונסטרוקצית ברזל עם 419 מיטות.

צוות ומלווים

מפקד הספינה	משה רבינוביץ- פלי"ם
מלווה נוסף	עמוס פינק מהבריגדה.
גדעוני	אבינועם קופשטין (אדם)
מכשיר קשר	משדר ומקלט גלים קצרים, ואנטנה מלופפת. נבנתה ע"י רענן רובינשטיין.
רב חובל	איטלקי
צוות	שמונה איטלקים

העלאת מעפילים

נמל / אזור ההעלאה	בוקה די מגרה, איטליה.
יחס השלטונות	אוהד.
מספר מעפילים	611 (כולל 180 מהספינה 'אלברטינה' שהועברו בלב ים).
מוצא ושיוך תנועתי	יוצאי פולין, הונגריה ורומניה, רובם לא מאורגנים, פרט לקבוצות בית"ר והפועל המזרחי. מבוגרים רבים, 15 ילדים עד גיל 14.
מחנה המעפילים	מחנה של אונרר"א בדרום איטליה.
דרך הגעה לאזור ההעלאה	הספינה הועברה לנהר Bocca di Magra, בין לה-ספציה לווייה רגיו (Viareggio).
ההעלאה	המעפילים הועברו מן החוף לספינה בסירות גדולות. העבודה נמשכה כשעה.
ארגון הספינה	חולקו תפקידים בין המעפילים: תצפיות, חלוקת מזון, ניקיון וכד'.

ההפלגה

11 בספטמבר 1946, 01:00	תאריך ההפלגה ושעה
לאורך החוף המערבי האיטלקי, מיצר מסינה, כרתים, רודוס, כף אנמור- לאורך חופי תורכיה, כף אנדריאס (קפריסין), חופי סוריה, חופי לבנון, ארץ-ישראל.	נתיב ההפלגה
תוכנית ההפלגה הייתה להיפגש עם הספינה 'אלברטינה' ("הקטנה") שהפליגה למחרת, ב- 19 בספטמבר בבוקר, בנקודה חמישה מיל דרומית לכף אנמור בקצה מפרץ אדליה. הפגישה התקיימה, ושתי הספינות הפליגו יחד. ב- 20 בספטמבר ב- 04:00 הועברו 180 מעפילים מ"הקטנה" ל"פלמ"ח". משה רבינוביץ עבר לפקד עליה, ואילו שבעה מלחים איטלקים עברו ל"קטנה" וחזרו עמה לאיטליה. על פלמ"ח נשאר מכונאי איטלקי.	אירועים בדרך

עימות עם הבריטים

ב-21 בספטמבר ב- 08:00 הופיע מטוס בריטי. המעפילים ירדו לבטן הספינה כדי להסוות את זהותה. כן הוסוותה האנטנה. ב-17:00- עברה הספינה את בירות. ב-00:10, אור ליום 22 בספטמבר, הגיעה לקרבת חוף ראש הנקרה. ב- 00:30 הופיעה משחתת בריטית בשם Rowena.	גילוי וליווי בריטי
להניף דגל של מדינה ים תיכונית ולהסוות כל סימני זיהוי שיעידו על טיב הספינה. על המעפילים להסתתר בבטן הספינה. אין לבצע שום חבלה בלב ים. מותר לחבל בספינות הבריטיות אם מועברים לקפריסין ולחבל בירידה. אם לא מצליחים, יש להשליך את חומרי החבלה לים. לא להפסיק קשר גם בעימות. מותר לקפוץ לים רק במרחק שני מיל מהחוף לכל היותר, ובתנאי שיודעים לשחות. על הספינה ריכזו אבנים וקופסאות שימורים, כדי להשליך על הבריטים.	הכנות לעימות והוראות
המשחתת התקרבה ודרשה מהספינה לשוט לחיפה. האירו בזרקורים, המעפילים הניפו את הדגל והחלו לשיר. הבריטים התיזו סילוני מים והמעפילים החלו להשליך אבנים וחפצים. הבריטים ירו פגז וצרורות ממקלע, והמשחתת החלה לנגוח בספינה ושברה את המעקה. הבריטים החלו לירות פצצות גז שגרם צריבות ופגיעות בעיניים. מלחים רבים קפצו אל הסיפון, כבשו את חדר ההגה והמכונות, עצרו את הספינה והעלו עוד 100 מלחים מזוינים, וההתנגדות פסקה. מעפילים שקפצו לים כדי להימלט מהפגיעות, נימשו בידי מלחים בריטים. הסתבר שאחד המעפילים (יונה דב שוורץ) נהרג. דיווח בריטי מגלה כי מפקד הפעולה התנצל שנאלץ להשתמש בנשק חם, וזאת משום שהמעפילים עשו הכל כדי לא להיתפס, ובמורת רוח נאלץ להשתמש בגז מדמיע.	העימות ותוצאותיו
היו שיבושי קשר בגלל הסוואת האנטנה.	תקשורת לארץ בעימות

חילוץ מלווים

למלווים ניתנו הוראות להסתתר ולהיחלץ בשלב מאוחר יותר.	הוראות והכנות לחילוץ
במהלך העימות, משה רבינוביץ שבר יד, ועם קבוצת מעפילים שנפגעה הורד לבית-חולים צבאי בריטי. לאחר מכן הועבר לעתלית ומשם ברח לאחר מספר ימים, כשהוא מסתתר בין ארגזים ריקים על משאית שנסעה לחיפה.	החילוץ

תוצאות

לקפריסין.	לאן הגיעו המעפילים
-----------	--------------------

שונות

יוסקה רום בזכרונותיו מספר שמפקד הפלמ"ח יגאל אלון האיץ ביוחאי בן נון מפקד החוליה לחבלה ימית להכין את המוקש במזח הנפט בחיפה – שיועד לחבל במשחתת בריטית – לקראת בואה של הספינה 'פלמ"ח'.